

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 684

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

631

I C O D I C E S

632

raginem potius esse aliorum Scriptorum latinorum disces e *Fabricii Bibl. med. Lat. T. V. b. v.*

VIII. fol. 128. *Stella Clericorum*. Indicata saepe, ut Index docet.

IX. fol. 150. p. 2. *Tractatus de Confessione*, qui incipit: *Quoniam circa confessionem sunt pericula animarum — Ideo ego Innocencius secundo nomine episcopus — compilavi &c.* Articulis XVI. constat, quorum primus: *Quo tempore incepit confessio.* Methodus scholastica. Autor, mihi saltem, ignotus.

CCIII.

VI. B. 19 72 Codex membraneus lat. Sec. XI. Folior. 142. f. nitide scrip-

tus et rubricatus complectitur S. *Hilarii Pictavorum Antistitis*, qui Sec. IV. Latinorum primus calamus in Arianos strinxit, *Opera*, et quidem I. *Libros XII. de Trinitate*. Praecedit *Hilarii* elogium e variis Epistolarum *Hieronymi* locis contextum hoc initio: *Quantus inter aecclasiasticos Scriptores Catholicos et apostolicos doctores Hylarius pictauiensis ecclesie presul effulgit. diuine legis singularis interpres Hieronimus memorie fidelium commendare multipliciter studuit &c.* Sequitur *Carmen*, Venant. Fortunati quod, cum in editis Exemplaribus non inveniam, huc transtuli, insertis conjecturis, mutatoque distichorum ordine, qui in Cod. perturbatus adparet.

Hylarium queris quis sit cognoscere lector.

Allobroges referunt. pictaos (Pictauis, Pictauio?) genitum.

Inprobus ut uidit plebes quod scinderet error.

Grecorum uiros (uirus) protulit in medium.

Vipereo promunt semper qui ex corde uenena.

Filius ut dicant. quia est creatura dei.

Quis (queis) magis auxilium prestat sapiencia mundi.

De ingenito genitum. que negat esse deum.

Quam male complexus cupiens calcare prophetas.

Arrius infelix. cum retinet crepitum.

Egregius doctor. ueterum monumenta secutus.

Quem stephanus uidit. comprobat esse deum.

In patre qui (omni) potens deus est cognoscere natum

Diuinum tantum. uocibus insinuat.

Vetus amore dei. contempto principe mundi.

Intemerata fides. pertulit exilium.

Perpetuum lumen cristum dominumque deumque

Bissenis populos. edocet esse libris.

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 684

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

633

P A T R I S T I C I .

634

Hoc Carmen, quod paullo aliter
refertur in *Hist. lit. de la France* T. I. P. 2. p. 147. excipit
aliud, quod pariter de promtum
ex *Venantii Fortunati L. i. de*

*Et quia summus apex fidei, virtutis, honoris
Hilarius famae radios jaculabat in orbem &c.*

Ab hoc carmine: *Incipit Epistola Hylarii Episcopi ad filiam suam Abram. Dilectione filie Afre (Superscripsit Abre miniculator) Hylarius in domino salutem. Acceperit litteras tuas &c. Legitur haec Epistola una cum subiecto Hymno matutino (serotinus enim genuinus intercidit) edit. supracit. col. 1209. vindicaturque Hilario. Hymnus nobis nil ab aliis Codd. mfs. varians offert. Adsutae sunt illi laciniae duae. Prima inscripta De Spirituali Prato infit: Quid per pratum bonum curatum. nisi sancta et munda anima &c. desinat: Si opere terreno Hylarii bic tumulus nitet. quantum ille creditur fulgere in claritate dei. Alterius titulus est: Dicamus de balteo castitatis quod exornatur oculo margaritis castitatis. Sex solum modo linearum. Tandem Opus ipsum hac rubrica ingreditur: *Incipit Liber Sancti Hylarii Pontificis De Sancta Trinitate.* finiturque fol. 115. hac clausula minata: *Explicit liber. XII. fidei Hylarii episcopi.* In edit. supracit. comparet col. 765. variatque hinc inde a Cod. nostro, cuius notitiam Mauriani non habuere. L. II. fol. 15. p. 2. habetur Lectio, quam olim *Hincmarus et Alcuin**

Vita S. Martini inter Testimonia retulit Petr. Constantius in edit. Paris. Opp. Hilarii. 1693. f. hoc exordio:

*mus contra Felicem Urgellitanum tuiti sunt: Ita potestatis dignitas non amittitur. dum carnis humilitas adoratur. Mallem tamen cum aliis legere adoptatur, partim, quia vox haec, hoc in loco, nihil significat aliud, quam adsumitur, adeoque fidei nihil officit; partim, quia credibile non est, Hilarium eadem expressione continenter bis uti voluisse; praecedit enim: *Panni sordent. deus adoratur.**

II. et quidem fol. 115. p. 2. *Incipit Liber I. S. Hylarii Episcopi. Ad constantium imperatorem & hereticum.* hoc exordio: *Tempus est loquendi quia iam tempus preteriit tacendi. &c. et pertingit una cum Additamento, quod ex L. II. de Trinitate sumtum est,* et infit: *Pater est ex quo omne quod est consistit &c. usque ad fol. 121. finiturque: insolenter in dei rebus ignarus. In edit. Paris. hunc Librum habes col. 1237.*

III. et quidem fol. 121. sequitur: *Epistola Sancti Hylarii episcopi Transmissa ad constantium. Benignifica natura tua domine beatissime auguste &c. Finis: de se loquitur ipsa sententia. Epistola haec in edit. supracit. col. 1217. inscribitur. Ad*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 684

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

635

C O D I C E S

636

Constantium Augustum Liber Primus.

IV. et quidem fol. 122. p. 2. habetur *Liber. II.* ejusdem ad eundem. quem & constantinopolim ipsi tradidit. Parifina col. 125. Quem & Constantinopoli eidem ipse tradidit. Principium: *Non sum nescius piissime imperator &c.* Terminus: *iuxta ista non dissonans. Explicit Liber. II. Hylarii ad constantium.*

V. et quidem fol. 124. Incipit liber eiusdem aduersus arrianos uel auxentium mediolanensem. Dilectissimis fratribus in fide paterna manentibus &c. Sub finem legitur lacus pro *lucus*, quod et Constantius contra summum, ut ait, *Mss. consensum* recepit. Ultima verba: *christum deum uerum predicabunt.* Adhaeret *Exemplum Blasphemie Auxentii. Beatissimis et glorioissimis Imperatoribus ualentianoo & ualenti augustis &c.* In ambigua *Auxentii confessione de Verbi divinitate defunt nobis voces verum filium.* Hanc et *Hylarii Librum repreäsentat editio Parif. a col. 1263.*

VI. et quidem a fol. 126. p. 2. habetur *Liber sancti Hylarii piclauiens. episcopi fidei Katolice contra arrianos & preuaricationibus arriani adquiescentibus.* In edit. suprac. col. 1149. inscribitur: *de Synodis seu de Fide Orientalium.* Lubet adscribere ingressum, qui in *Mss.* multum variat: *Dominis et Beatissimis Fratribus et Coepiscopis prouinciæ germaniæ prime. et germaniæ secundæ. et prime belgicæ. et belgicæ secundæ. et lug-*

dunensi prime. et lugdunensi secundæ. et prouincie aquitaniæ. et prouinciæ nouem populane et (ex erasum) narbonensi plebi (bus erasum) et clericis tholosanis. et prouinciarum brittaniarum episcopis &c. Extrema: *opto Fratres karissimi.* Vide et Cod. CCV.

VII. demum et quidem fol. 141. p. 2. occurrit *Prologus in vitam Sancti Hylarii episcopi et confessoris. Domino Sancto et meritis Beatissimo patri pascentio papæ. fortunatus. Religiosi pectoris studio sollicitante commonitus &c.* Vita haec II. Libris constans, et in edit. *Parif.* inter Prolegomena col. CXXVII. exhibita in Cod. nostro deest. Vide, quae Constantius ibi de *Fortunato* et *Pascensio* disputat. Nobis coronudem imponit Anonymi *Sermo in festiuitate Sancti Hylarii episcopi et confessoris*, brevis et hujus exordii: *Quoniam Dilectissimi sanctorum solemnitates digna memoria celebrare studemus. debemus procul dubio imitari quos colimus.* Finis: *quatenus cristo largiente. ipsoque pro nobis sancto intercedente mereamur in celestibus digni eius inveniri consortio. In Secula Seculorum Amen.* Sermonem hunc si vidissent Constantius et Bollandus ad diem XIII. Jan. fortasse Sermoni Petri Damiani de *Translatione B. Hilarii adjunxisserint; Codex itaque noster*, cum hac de caufa, tum propter lectiones differentes conferri ab eo merebitur, qui novam olim Operum *Hilarii* editionem post *Veronensem* an. 1730. quae mihi nunc

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 684

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

637

P A T R I S T I C I .

638

nunc ad manum non est, molie-
tur.

Adhaerent Codici *Folia duo*
vetusti *Necrologii* a XVI. Kal.
Febr. ad X. Kal. Mart. Praeci-
pua, quae in iis notantur, No-
mina sunt:

XV. Kal. Febr. *Willehelmus* (de
Champeaux) *cathalensis* (Chal-
lons sur Marne) *Episcopus* ✕
1121.

XII. Kal. *Dominus Richardus ab-*
bas de locedio. (Loc-five Lieu-
dieu) Duplex in *Gallia christ.*
hujus nominis Virorum Ord.
in Cist. invenio Coenobium: unum
Dioceſeos Remensis et in eo
Abbatem *Richardum* ad. an.
1125. sed nimis hic recens
videtur. Alterum in Dioceſei
Ruthenensi fundatum an. 1123.
Nullus tamē hic in Abbatum
serie Richardus adparet.
Rainaldus Comes Burgundie ✕
1148.

IX. Kal. *Gaufridus Episcopus Car-*
notensis ✕ 1149.

VIII. Kal. *Marharius strigonensis*
episcopus. In *Specim. Hierarch.*
Hung. Cl. Praji P. I. occurrit
inter annos 1156 — 58. sed
Martirius audit.

VII. Kal. *Dominus Albericus ab-*
bas cisterciensis ✕ 1109.

V. Id. Febr. *Conradus archiepisco-*
pus salzburgensis ✕ 1147.

Prid. Id. *Engilbertus dux carin-*
thie, Comes in Spanheim et
Ortenburg ✕ 1147.

XVII. Kal. Mart. *Gertrudis regi-*
na Sicul. Conradi III. uxor. ✕
1166.

Ex his verosimile fit, Necro-
logium istud olim in Gallia coep-
tum postea nostris in oris conti-
nuatum fuisse, idque fortasse in
Coenobio *Gottvicensi O. S. B.*
infer. *Austriae*, quo Codex hic
noster totus olim pertinuit.

CCIV. VI. C. 14

Codex membraneus lat. Sec. 140
XIII. Folior. 110. f. per duas
columnas bene scriptus, rubricis
distinctus et probae notae exhibet
S. Hilarii Pidaviensis Episco-
pi Seculi IV. Scriptoris Opera et
quidem I. Elogium Hilarii et
Carmen duplex, prout indicatum
est *Cod. praeced.* In priore ta-
men carmine variant sequentia:
Si hylarium. piθauis bunc geni-
tum. In patre quique potens. Cu-
piens calcare prophanus. Carmina
excipit, ut ibi, *Epiſtola Hilarii*
ad filiam Afram, in qua n. 3. pro
Mauriana edit. Spartum legitur
textum. Hymnus matutinus paene
nil ab editis differens. Denique
Laciniae illae duae, ut in *Cod.*
supracit, sed hic ἀκεφαλοι, et ini-
tio pro *pratum bonum* habetur
ornatum bonum.

II. fol. 2. p. 2. litera miniata
quadra *Incipit Liber Sancti Hy-*
larii De Sancta Trinitate. Edit.
Maur. col. 765. Lectio sat ca-
ſtigata est, Librique omnes XII.
uti Primus, inscribuntur. L. II.
nobis fol. 13. p. 2. legitur, ut in
editis: *ita potestatis dignitas non*
amittitur. dum carnis humilitas ado-
ratur. L. IV. in edit. n. 33. lo-
cus